

Askersunds
KOMMUN

Vision Program **Plan** Policy Riktlinje Rutin

Lokalförsörjningsplan Askersunds kommun 2025-2029

Beslutad av: Kommunstyrelsen

Datum och paragraf: 2024-06-04, §113

Revisionsdatum:

Dnr: 23KS88

1 Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	Planeringsprocessen	3
1.3	Avgränsning	3
2	Lokalbehov 2025–2029	4
2.1	Planerade underhålls och reinvesteringsåtgärder	4
2.2	Oförutsedda åtgärder	4
2.3	Underhållsskuld.....	4
2.4	Kommande behov.....	5
2.5	Strategiska beslut.....	5
2.6	Strategiska investeringar	5
3	Barn- och utbildning	6
3.1	Norra delen av Askersunds kommun	6
3.2	Askersunds centralort	6
3.3	Södra delen av Askersunds kommun	7
4	Social omsorg	8
5	Övriga verksamheter.....	8
6	Kommersiella lokaler.....	9
7	Utvecklingsprognos	10
7.1	Befolkningsutveckling.....	10
7.2	Näringslivsutveckling.....	11
7.3	Samhällsutveckling	12
7.4	Utveckling framåt.....	14

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Askersunds kommun har sedan 2010 byggt och renoverat fastigheter för närmare 1 000 mkr. Utöver investeringar i egna lokaler har Askersunds kommun medfinansierat äldreboendet Smedsgården som ägs av Länsgården. Tack vare genomförda investeringar har Askersund en förhållandevis liten underhållsskuld i jämförelse med många andra kommuner. Förutom att man skapat riktigt bra miljöer för de som nyttjar lokalerna har driftkostnader för verksamheterna minskat radikalt samt att energiförbrukningen är lägre än innan genomförda åtgärder.

Tyvärr har inte besparingen av energiförbrukningen gett pengar över då energipriserna de senaste åren rusat i höjden. Hade man inte gjort åtgärderna med besparingar gällande energiåtgång hade kostnad för energi varit avsevärt högre och påverkat driftresultatet.

1.2 Planeringsprocessen

Lokalförsörjningsplanen lägger grunden för en långsiktig planering av underhåll, reinvesteringar och nybyggnation av Askersunds fastighetsbestånd. Planen identifierar även åtgärdsbehov i övriga byggnader som upplåts till andra hyresgäster.

- Respektive nämnd/förvaltning analyserar årligen sitt behov av lokaler och behov av åtgärder i lokalerna som behöver genomföras för att verksamhet ska kunna bedrivas i lokalen. Nämnderna ska ta ställning till lokalbehov utifrån volymförändringar, nya verksamheter, organisationsförändringar, planerade förbättringar eller andra förändrade förutsättningar.
- Fastighetsstrategen analyserar/reviderar årligen behov av reinvesteringar och underhåll i byggnader och installationer.
- Den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen sammanställer respektive nämnds identifierade behov av lokaler samt behov av underhåll och reinvesteringar i byggnader och installationer.

1.3 Avgränsning

Verksamhetslokal

För att nämnderna ska kunna verkställa sina respektive uppdrag är de i behov av lokaler som är anpassade utifrån syfte och ändamål. En lokal definieras som hel eller del av byggnad/hus samt angränsande utomhusmiljöer som också behövs för verksamhetens behov tex lektytor, förrådsbyggnader och parkeringsytor som ingår i verksamhetens hyresavtal.

Inte lokal

Byggnationer och anläggningar som är öppna för allmänna ändamål tex grillplatser, omklädningsrum på badplatser, spontanidrottsanläggningar eller staket och stängsel på allmän platsmark omfattas inte av lokalförsörjningsplanen.

Inventarier, till exempel möbler, IT-utrusning och lösa installationer är inte en del av byggnaden och omfattas därmed inte av lokalförsörjningsplanen.

Anläggningar som behövs för den allmänna VA-försörjningen (verk, pumpstationer, reservoarer mm) omfattas inte av lokalförsörjningsplanen.

2 Lokalbehov 2025-2029

2.1 Planerade underhålls och reinvesteringsåtgärder

Utifrån genomförd statusbesiktning av samtliga lokaler Askersunds kommun äger uppgår det årliga genomsnittliga behovet för planerade reinvesterings- och underhållsåtgärder under perioden 2025–2029 till 8,8 Mnkr varav 5,3 Mnkr avser reinvesteringar och 3,5 mkr avser underhåll (tabell 1).

Planerade åtgärder avser nödvändiga investeringar och underhåll för att upprätthålla byggnadernas värde och långsiktiga funktion. Utöver åtgärder avseende tex tak, fönster, inre och yttre ytskick, tekniska installationer och utrustning inkluderas även åtgärder där det ställts myndighetskrav, tex utfasning av lysrör samt kända åtgärder verksamheter behöver för funktionella lokaler.

2.2 Oförutsedda åtgärder

Utöver planerade åtgärder inträffar årligen akuta behov på grund av till exempel vattenskada, brand, skadegörelse eller olyckshändelse. För att säkerställa att dessa akuta åtgärder inte medför nedprioritering av planerade behov behöver det finnas tillgängliga medel för oförutsedda händelser till en summa av ca 3 Mnkr per år.

2.3 Underhållsskuld

Genomförd statusbesiktning av samtliga verksamhetslokaler som Askersunds kommun äger har identifierat en sammanlagd underhålls- och reinvesteringsskuld motsvarande 70 Mnkr. Bristerna har bedömts utifrån risk och konsekvens på kort och lång sikt och flertal åtgärder är inplanerade under perioden 2024–2029 vilket reducerar skulden till ca 23 Mnkr.

Kvarvarande brister behöver strategiska ställningstagande innan åtgärder planeras, tex Olshammars skola och brandstation i Askersund.

Tabell 1. Sammanställning av budgetbehov 2025–2029 för reinvesterings- och underhållsåtgärder i kommunalt ägda byggnader (tkr).

	2025	2026	2027	2028	2029
Beslutat					
KF Reinvesteringsbudget	6 000	7 000	6 000	6000	Ej fastställt
Underhållsbudget (ABo)	3 500 ¹				
Behov					
Behov reinvestering	6 000	5 900	4 100	5 500	5 000
Oförutsedda åtgärder	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Summa reinvestering	9 000	8 900	7 100	8 500	8 000
Underhåll (ABo)	3 500 ¹	3 500 ²	3 500 ²	3 500 ²	3 500 ²
Summa reinvestering + underhåll	12 500	12 400	10 600	12 000	11 500

¹ Budget 2024 för underhållsåtgärder inom förvaltningsavtalet, del av Askersunds bostäders bashyra.

² 70kr/kvm, ej indexuppräknat.

2.4 Kommande behov

Vid analys av behov på längre sikt ser man att under 2030-talet kommer budget för reinvestering och underhåll ligga kvar på 11–13 Mnkr/år. Under perioden 2040–2050 talet kan man räkna ökade behov och blickar vi ännu längre in i framtiden kommer säkert behovet vara ganska stort då de byggnader vi byggt och rustat i denna tidsperiod kommer att behöva förnyas.

Myndigheter och lagstiftare förändrar förutsättningar och krav som medför att åtgärder behöver vidtas i våra lokaler. Nu pågående och planerade åtgärder innefattar beslut om utfasning av kvicksilverbelysning och åtgärder för att säkerställa att barn på skolgårdar, både för förskola och skola, har tillgång till solskydd. Myndigheters kommande krav är inte kända men anpassningar utifrån säkerhet, neuropsykiatriska funktionsvariationer och krav på såväl ljud- som luftkvalitet i inomhus och utomhusmiljöer har diskuterats bland forskare och i media och skulle kunna komma att medföra behov av åtgärder.

2.5 Strategiska beslut

Underhålls- och reinvesteringar kan förändras genom att planera var och hur verksamhet ska bedrivas. Genom att i första hand bedriva verksamheter i lokaler i gott skick och avveckla verksamhet i lokaler med stort reinvesteringarbehov och låg utnyttjandegrad kan behov av såväl drift som underhåll/reinvestering förändras på kort och lång sikt.

2.6 Strategiska investeringar

Nämndernas lokalförsörjningsplaner identifierar behov kopplade till verksamhets- eller volymförändringar som medför behov av fler eller större lokaler (tabell 2).

- I och med att Silkflower Import AB försatts i konkurs finns ingen motpart i överenskommelsen om att Silkflower Import AB ska flytta förrådsbyggnaden på Fredbergavägen 5 till ny plats. Budget för att färdigställa förrådsbyggnad uppgår till 1 150 tkr. Askersunds kommun har meddelat konkursförvaltaren en fordran om 1 600 tkr för redan genomförda åtgärder och kostnader för att färdigställa byggnaden.
- På Byvägen, Askersundsby finns tekniska förvaltningens byggnad för förvaring av sand. Fastigheten är lämplig att säljas för etablering av industri/verksamhet. Alternativ lösning för sandförvaring behöver finnas på plats innan försäljning kan genomföras. Investeringsbehov ca 1 500 tkr.
- Socialnämnden prognosticerar ett ökat behov av platser inom särskilt boende. Frågan hanteras i särskilt projekt. Kommunfullmäktige har beslutat om preliminär budget om 150 mkr 2027–2028.
- Brandstationen i Askersund och lokalerna på Fredbergavägen 5 är i stort behov av renovering. Ställningstagande om behovet ska åtgärdas i befintliga lokaler eller genom nybyggnation som möjliggör samlokalisering med tekniska förvaltningen (Fredbergavägen 3 och 5) hanteras i eget ej ännu startat projekt. Budgetbehov och tid för genomförande tas i projektet.

Tabell 2. Sammanställning av budgetbehov för strategiska investeringar i lokaler 2025–2029 (tkr).

	2025	2026	2027	2028	2029
Beslutat					
KF Reinvesteringsbudget			75 000	75 000	Ej fastställt
Behov					
Investering lokaler	1 150	1 500	75 000	75 000	

3 Barn- och utbildning

3.1 Norra delen av Askersunds kommun

I norra kommundelen finns fyra förskolor belägna i Åsbro, Rönneshytta, Zinkgruvan och Snavlunda. En ny förskola med sex avdelningar i Åsbro tas i bruk januari 2025 och verksamhet i nuvarande Åsen och Mosippan avvecklas därmed. Förskolan Sjölden i Rönneshytta är kompletterad med moduler med tillfälligt bygglov. Förskolan Skogslyckan i Zinkgruvan totalrenoverade 2023. Enparallelliga f-6 skolor finns i Åsbro och Rönneshytta. I anslutning till skolorna finns även fritidshem. Ett fristående fritidshem finns i Snavlunda.

Barn och utbildningsnämnden bedömer att det inte kommer ske några större förändringar av antalet barn och elever i norra delen. Vid eventuell exploatering i Åsbro behöver dock behovet av förskole- och skolplatser tas med i planeringen.

Behov (verksamhet och byggnad)

- Åsbro skola, stora delar av skolan är i bra skick. Hus B innehållande klassrum och fritids, och hus C innehållande kök, matsal och slöjd, är i behov av större insatser främst gällande ytskikt och akustikåtgärder. Belysningen på skolan består till största delen av lysrörsarmaturer som måste bytas. Totalt behov ca 6 300 tkr, planerad 2026.
- Rivning av Mosippan i och med att ny byggnad tas i bruk
- Annan verksamhet alternativ försäljning av Åsen.
- Rönneshytta skola, klassrummen i den äldsta delen är i behov av en total uppfräschning med ytskikt, undertak, solavskärmning, mm. Ersätta spetsvärmen som idag är en oljepanna. Byte av lysrörsarmaturer har påbörjats 2024. Skolledningen framför att skolköterskans rum och idrottshallen inte ändamålsenliga utifrån verksamhetens behov vilket beaktas vid renovering. Totalt behov ca 6 000 tkr, planerad 2026 och 2027.
- Rönneshytta, Sjölidens förskola, byggnaden är i behov av totalrenovering likt den som utfördes 2023 på Skogslyckan i Zinkgruvan. För närvarande är man också trångbodda och man har en hyrd modul med tillfälligt bygglov i anslutning till förskolan för att lösa situationen. Totalt behov renovering ca 3 500 tkr, planerad 2028.
- Solskydd behöver ses över på förskolor utifrån miljöinspektion
- Rönneshytta, Sjölden, ställningstagande avseende moduler vid förskolan i Rönneshytta med tillfälligt bygglov behöver tas huruvida de ska förlängas eller om lokaler ska byggas om byggas till eller nyproduceras

3.2 Askersunds centralort

I Askersund finns fem förskolor. En ny förskola med sex avdelningar vid Solberga tas i bruk hösten 2025 och Kristinagårdens förskola (inhyrd lokal) avvecklas därmed. Närlundaskolan (f-6) inklusive fritidshem är nybyggd/ombyggd (2022–2024). Högstadieskolan vid Sjöängen är också relativt nybyggd (2016).

Behov (verksamhet och byggnad)

- Förskola Snörmakaren/Repslagaren, husen är byggda 1979 och 1981. Delar av installationerna samt dörrar och fönster behöver bytas. Ytskikten är delvis bytta men det finns golv som inte lagts om sedan husen byggdes. Miljöförvaltningen har vid tillsyn påpekat brister i inomhusmiljön. Våningshöjden är 2,4 m vilket begränsar ombyggnadsmöjligheterna i båda fastigheterna. Våningshöjden gör att det är näst intill omöjligt att bygga om för att skapa en inomhusmiljö lämpad för förskola med akustiska åtgärder, ny ventilation och installera ny belysning. Kan man hitta andra användningsområden t.ex. kontor eller liknande kan man säkert anpassa lokalerna. Repslagaren totalt behov ca 2 500 tkr, ej planerad, Snörmakaren totalt behov ca 2 000 tkr, ej planerad.
- Sjöängen åk 7–9 samt anpassade grundskolan inklusive LSS fritidshem har inte fullt ut ändamålsenlig inne- och utemiljö.
- Solskydd behöver ses över på förskolor utifrån miljöinspektion.
- Kontorslokal som ersätter Kristinagården.

3.3 Södra delen av Askersunds kommun

I södra delen finns fyra förskolor belägna i Zinkgruvan, Hammar, Olshammar och Åmmeberg Förskolan i Hammar flyttar in i nyrenoverade lokaler sommaren 2024 och Lunnagården avvecklas i och med det. I kommundelen finns två f-3 skolor i Åmmeberg och Hammar (renoverad 2023). Det är ett lågt antal elever i båda skolorna. Här finns också fritidshem vilka inryms i anslutning till skolans lokaler. Fristående fritidshem finns även i Olshammar och Zinkgruvan.

Barn och utbildningsnämnden bedömer att det inte kommer ske några större förändringar av antalet barn och elever. I Åmmeberg har det byggts en del nya bostäder samt att det varit förnying i befintliga fastigheter. Fortsätter trenden med ökat antal barn i Åmmeberg behöver behov utredas av förskola i annan/ny byggnad.

Behov (verksamhet och byggnad)

- Samtliga klassrum i Åmmebergs skola behöver en total uppfräschning. Många fönster och de flesta ytterdörrarna har sedan länge tjänat ut. All belysning måste bytas inom snar framtid. Totalt behov ca 5,6 Mnr, planerad till 2025.
- Förskolan i Åmmeberg är belägen i källarvåningen på skolan i Åmmeberg och är inte tillfylles ändamålsenliga. En utredning behöver göras om hur man tänker sig lokaler och gården framåt alternativt anpassning av lokaler samt renovering.
- Åmmebergs skola saknar ändamålsenliga personalutrymmen och arbetsrum. Elevhälsan har inte heller ändamålsenliga utrymmen. Det saknas också gruppum för elever. I idrottssalen i Åmmeberg är det problem med hög ljudnivå.
- Olshammar förskola, den del av skolan som byggts om till förskola är i bra skick dock stora lokaler i förhållande till antalet barn. Övriga delen, två tredjedelar av byggnaden, är i stort behov av totalrenovering. Installationer såsom ventilation, värmepump och el är i behov av byte. Träfasad är dålig, fönster och ett antal dörrar bör bytas. Totalt behov ca 7 800 tkr, delvis planerad 2029.

4 Social omsorg

Socialnämndens bedömning utifrån tillgänglig statistik är att antalet äldre inom Askersunds kommun ökar under de närmaste 10 – 12 åren. Det kommer troligtvis innebära att befintligt antal boendeplatser inom särskilt boende (Säbo) inte kommer att räcka till. Redan idag finns kö till dessa.

Lokalerna på Borgmästargården och Syrenen är gamla och kommer att behöva ersättas inom en 5 – 10-årsperiod. Troligtvis behöver även lokalerna på Västergården ersättas inom de närmaste 10 åren då även dessa lokaler är slitna och ålderdomliga.

Arbete för att säkerställa socialnämndens lokalbehov som tar hänsyn till moderna arbetssätt och behov av fler Säbo-platser har påbörjats (december 2023) och kommer att hanteras i eget projekt.

Behov (verksamhet och byggnad)

- LSS bedrivs på Ekbacken, Storgatan och Floragatan. Ekbacken är nyligen tillbyggt och renoverat och har en god standard. Storgatan och Floragatan är byggda 1993 och där finns det behov av åtgärder gällande ventilation och fastighetsunderhåll. Totalt behov ca 2 200 tkr, planerad 2027.

5 Övriga verksamheter

Övriga kommunala verksamheter (Tekniska förvaltningen, Kultur- evenemang- och fritid, Samhällsbyggnad Sydärke, Kommunledningsförvaltningen) bedriver verksamhet i huvudsak på Rådhuset, Sjöängen, Fredbergavägen, Sundsbrogatan 22 (inhyrda lokaler från Askersundsbostäderna) eller i lokaler där förskole-, skol- eller vårdverksamhet bedrivs.

Samhällsbyggnad Sydärke har utrymme att erbjuda arbetsplatser för 5–10 personer, beroende på graden av distansarbete, från andra förvaltningar i lokalerna på Sundsbrogatan.

Behov (verksamhet och byggnad)

- Rådhuset, hus B är byggt 1971 och används idag som kontor till flera förvaltningar. Behovet av renovering är stort där det mest akuta är att dränera källaren mot gården samt fönster som är i behov av renovering alternativt byte. Innerväggarna är byggda av ett flyttbart väggssystem som användes i branschen då huset byggdes. Förutom att de är ”fula” är ljudisoleringen mellan rummen undermålig, genom att sätta gips på befintliga väggar skulle ljudkvaliteten förbättras avsevärt. Alla ytskick är i behov av uppfräschning. Totalt behov ca 7 000 tkr, ej planerad.
- Sandlada, tekniska förvaltningen. Byggnad för förvaring av sand finns på Byvägen, Askersundsby. Fastigheten är lämplig att säljas för etablering av industri/verksamhet. Alternativ lösning för sandförvaring behöver finnas på plats innan försäljning kan genomföras. Investeringsbehov ca 1 500 tkr.
- Tekniska förvaltningen, Fredbergavägen 5, lokaler för verkstad och tvätt är i relativt gott skick. Kontorsdelen är i stort behov av renovering. Tekniska förvaltningen finns även på Fredbergavägen 3 i hyrda lokaler av Industrifastighetsbolaget, även dessa lokaler är i behov av renovering men utförs av fastighetsägaren. Totalt behov ca 2 300 tkr, ej planerad.
- Brandstationen i Askersund, huset är ett gediget stenhus. Behov av en total renovering gällande ytskick, portar och installationer. Totalt behov ca 6 000 tkr, delvis planerad 2029.

- Ungdomsgård, Kultur- och tekniknämnden beslutade 2021 att förvaltningen för kultur, evenemang och fritid ska utreda annan lokal för ungdomsgården med annan placering än på Sjöängen. Placering och behov av investering ej beslutad.
- Ställningstagande om nybyggnation av gemensam lokal för Nerikes brandkår och tekniska förvaltningen (Fredbergavägen 3 och 5). En samlokalisering skulle ge en effektiv användning av byggnaden.

6 Kommersiella lokaler

Askersunds kommun äger även lokaler som hyrs ut till annan hyresgäst än kommunal verksamhet exempelvis Hamnbodar, Citycamp och Hammagasinet. Behov av åtgärder varierar samt att vissa byggnader kan vara lämpliga att avyttra eller riva.

Vissa lokaler står för närvarande utan långsiktig hyresgäst (Borgmästarholmen, Varmbadhuset) står. Det finns behov av reinvesterings och underhållsåtgärder men vad samråd med ny hyresgäst.

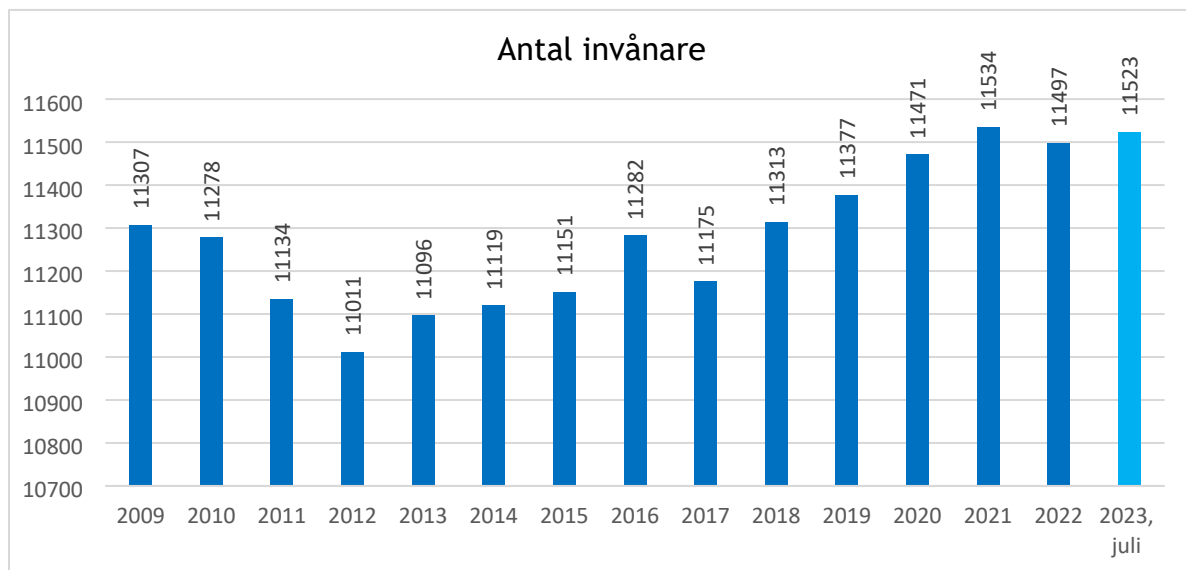
7 Utvecklingsprognos

7.1 Befolkningsutveckling

7.1.1 Invånarantal

Utvecklingen av antalet invånare i en kommun är ett av de mått som visar på kraften för tillväxt. För att få en bild som är relevant för olika verksamheter måste dock siffrorna delas in i åldersgrupper och geografiskt, vilket görs i respektive nämnds kapitel i lokalförsljningsplanen.

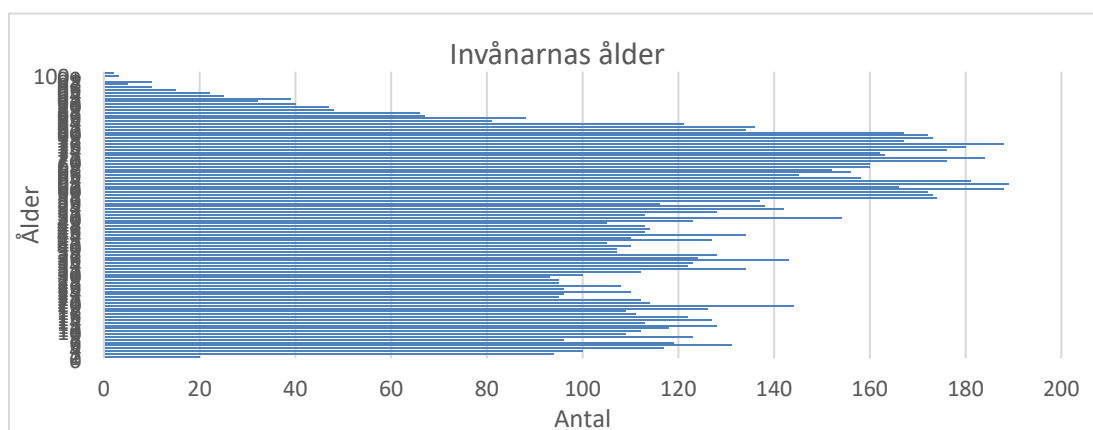
Antalet invånare var under de aktuella mätaren i diagrammet nedan på sin lägsta nivå i maj 2013 med 10 992 personer. Sedan har trenden varit stabilt uppåtstående och ligger sedan 2020 på cirka 11 500 invånare, med en ökning om 31 personer till och med juli under 2023.

Figur 1. Antal invånare i Askersunds kommun, 2009 (december) till 2023 (juli).

7.1.2 Ålders- och könsfördelning

Våra invånares åldersfördelning har, som i många små kommuner, en tyngdpunkt i det övre åldersspannet. Totalt bodde 11 488 personer, varav 5893 män (51,3 %) och 5595 kvinnor (48,7 %) i kommunen 2023-02-28.

Figur 2. Antal invånare i kommunen fördelade utifrån ålder 2023 (februari).

7.2 Näringslivsutveckling

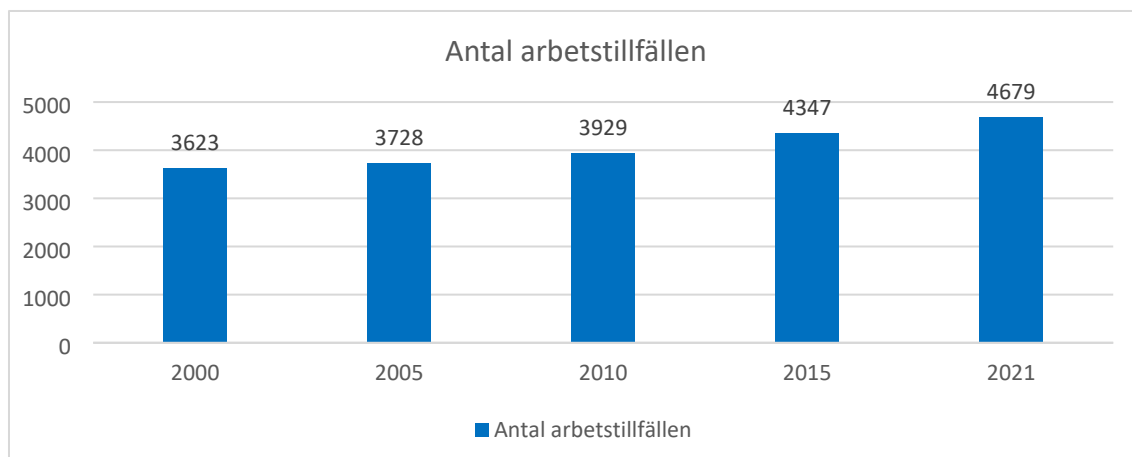
7.2.1 Arbetstillfällena

Även utvecklingen av antalet arbetstillfällen är ett av de mått som visar på kraften för tillväxt eller tecken på avmatning. Askersunds kommun har haft en mycket god tillväxt i arbetstillfällen sedan millennieskiftet. Antalet har ökat med över 1000 jobb, vilket ger en procentuell ökning i klass med Örebro. Detta i kombination med en stadig befolkningsökning visar att kommunen har en potential för fortsatt tillväxt.

Detta gör att efterfrågan på lokaler och mark för verksamheter är stor. Marknaden för att sälja denna typ av lokaler är alltså god, om kommunen skulle välja att gå ur sådana. Marknaden för kontorslokaler är avsevärt mindre, varför omvandling till bostäder bör beaktas om kontorslokaler blir lediga.

Eventuell framskrivning av trenden att arbetstillfällena fortsätter att öka måste göras försiktigt, då efterfrågan på mark och lokaler för verksamheter sedan en tid är större än utbudet.

Hallsberg står inför en omfattande expansion av logistikrelaterade företagsetableringar, vilket medför stor potential för inflyttning av arbetskraft även till Askersunds kommun. Inte minst till Åsbro med omnejd. Detta påverkar volymerna i kommunens verksamhet, som förskola och skola.

Figur 3. Summan av arbetstillfällen i privat och offentlig sektor, 2000–2021

7.2.2 Arbetstillfällena i kommunal organisation

Antalet anställda i kommunorganisationen har också ökat över tid (figur 4). Siffrorna är ej omräknade till årsarbetare, då lokalbehov ofta utgår från antal personer, snarare än antal årsarbetare.

I figur 5 redovisas antal medarbetare per förvaltning. De mindre förvaltningarna redovisas tillsammans främst att det på grund av organisatoriska förändringar mellan förvaltningarna gör det svårt att jämföra utveckling av antal medarbetare. Noterbart är att det 2021 tillkom 22 personer från miljöförvaltningen som till dess varit anställda i Laxå kommun.

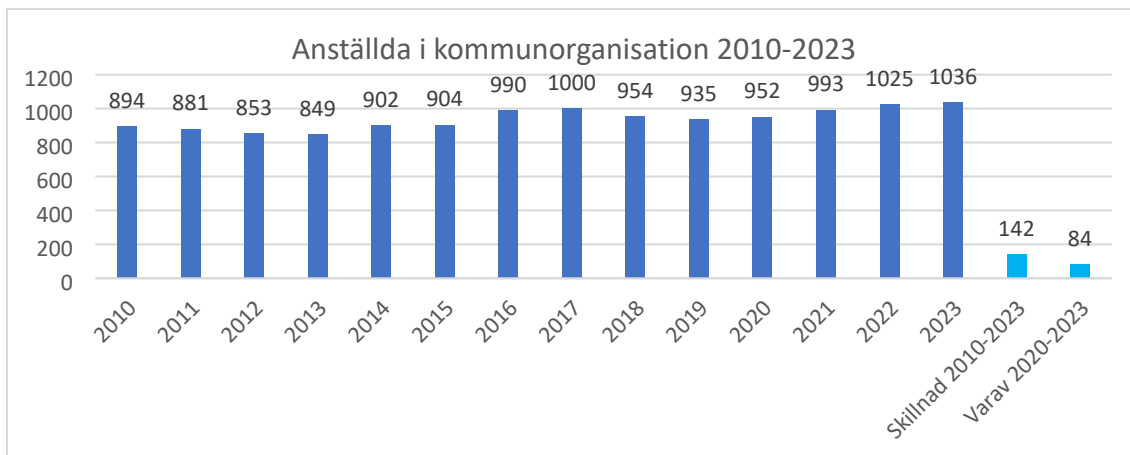

Fig 4. Antal anställda i kommunorganisationen 2010–2023, samt förändring 2010–2023 respektive 2020-2023.

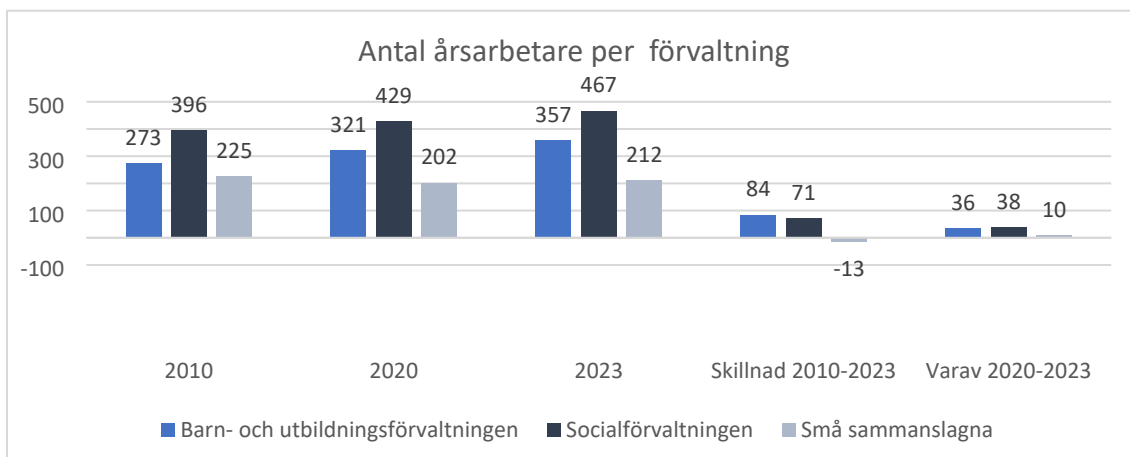

Fig 5. Antal anställda per förvaltning 2010, 2020 och 2023, samt förändring 2010–2023 respektive 2020-2023. I ”små sammanslagna” ingår övriga förvaltningar.

7.3 Samhällsutveckling

7.3.1 Orternas utveckling

Eftersom lokalförsörjningsplanen handlar om behovet av lokaler för att utföra kommunens uppgifter presenteras endast statistik utifrån orter där kommunen har verksamhetslokaler. Statistiken ger en tydlig bild av ortens utveckling men en icke komplett bild av utvecklingen i hela upptagningsområdet för till exempel förskola och skola, där ju omgivande landsbygd ingår. Vi måste komma ihåg att denna landsbygd omfattar hela 33 % av befolkningen.

Statistiska centralbyrån, SCB, har gjort vissa förändringar av mätningarna under åren, varför bearbetning av statistiken har skett för att siffrorna skall bli jämförbara. I diagrammen har Hammar och Sänna slagits ihop, liksom Åsbro, Estabo och Västra Å. Justeringar har också gjorts avseende Rönneshytta och Åmmeberg.

Diagrammet nedan visar antal invånare i orterna år 2020. Dessa samhällen, inklusive Askersund, hade då tillsammans 7705 invånare, vilket utgör 67 % av våra då 11 471 invånare.

Askersund hade vid tillfället 4195 invånare, men har lämnats utanför diagrammet för att det skall bli läsbart. Detta innebär att 36 % av våra invånare då bodde i Askersund. Den gamla sanningen står sig alltså, att ungefär "en tredjedel bor i staden (36 %), en tredjedel i mindre samhällen (31 %) och en tredjedel i landsbygd (33 %)".

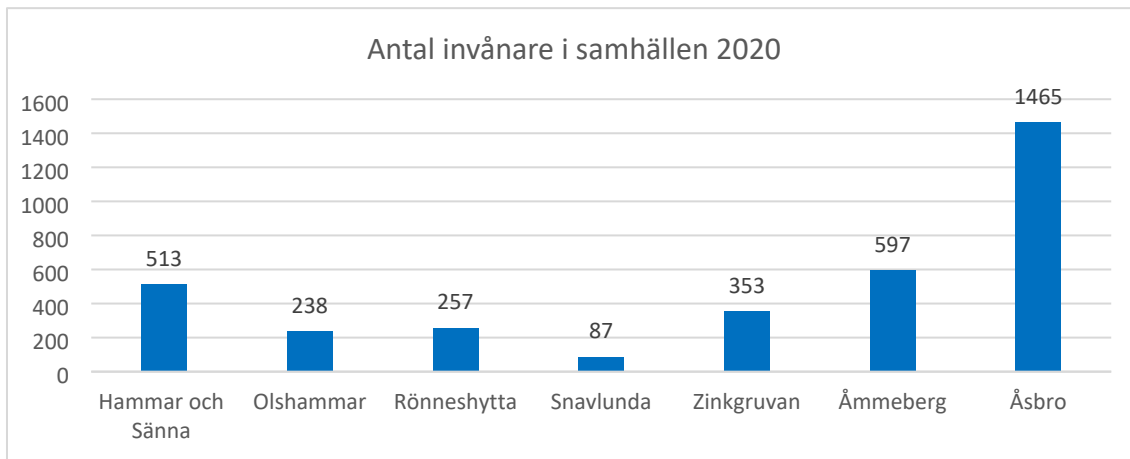

Fig. 6. Antal invånare i orter med kommunala verksamhetslokaler, exklusive Askersund.

7.3.2 Förändring och trendbrott

När vi i stället tittar på förändring av antal invånare i samhällena mellan 2005 och 2020 framträder ett mönster av att Askersund och Åsbro växer och de andra samhällena minskar.

De senaste fem åren bryts dock trenden så att bara Rönneshytta och Åsbro tappar befolkning, varav Åsbro dock i stort sett står still. Hammar och Sänna har tillsammans haft en god utveckling, där Hammar står still och Sänna står för tillväxten. Olshammar har gått från rejäl nedgång till att i stort sett stå still. Snavlunda har haft oförändrade siffror både på längre och kortare sikt. Zinkgruvan och Åmmeberg har vänt minussiffror under hela perioden till plus de senaste fem åren.

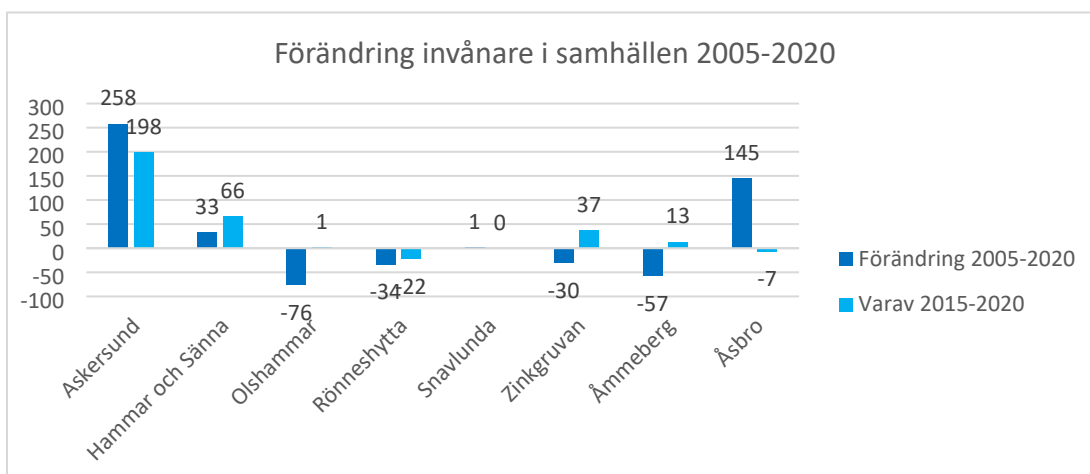
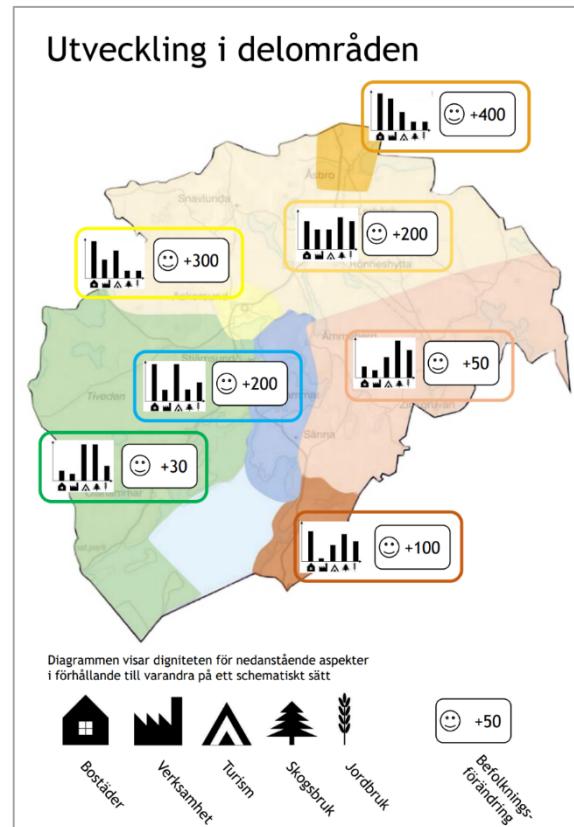

Fig. 7. Förändring av antal invånare i orter med kommunala verksamhetslokaler.

7.4 Utveckling framåt

I arbetet med ny ÖP har kommunen delats in i sju kulturgeografiskt baserade delområden. En uppskattning av utvecklingspotentialen för olika aspekter har tagits fram och syns i bilden. I enkla illustrationer presenteras bedömd potential för bostäder, verksamheter, turism, skogsbruk och lantbruk. Illustrationen är framtagen tidigt i processen för ny ÖP och inte formellt fastställd, annat än som grund för fortsatt arbete. Den ger dock en god ögonblicksbild av vad kan ses som en mycket positiv men ändå rimlig utveckling med 2035 som målår. Om detta scenario slår in går kommunen från cirka 11 500 invånare till knappt 12 800 under de kommande 12 åren. Detta innebär en befolkningsökning om 0,9 % per år. En vanlig uppfattning är att kommuner klarar av att växa med som mest 1 % per år för att hinna med planeringsprocesser och investeringar i tomter, vägar VA-system, utveckling/omställning av kommunal service med mera. Den uppskattade tillväxttakten är alltså ur detta perspektiv rimlig.

7.4.1 Nybyggnationens inverkan på befolkningsutvecklingen

Vid nybyggnation av flerfamiljshus och villaområden kommer ofta ungefär hälften av dem som flyttar in från vår kommun och den andra hälften från annat håll. Eftersom det oftast bor cirka två personer i varje lägenhet kan alltså, grovt räknat, byggnationen av en lägenhet rendera i en till invånare. I de fall våra egna invånare flyttar in i nybyggda bostäder frigörs i de flesta fall en äldre bostad som då kommer ut på marknaden. Denna kan tillgodose en annan målgrupps efterfrågan på bostäder, till exempel en ung familj.

7.4.2 Askersund

I nu gällande ÖP finns ambitioner att låta bostäder i Askersunds stad växa fram österut, runt Djupviken mot Edö och norrut, mot Gårdsjön samt något i sydväst, vid småbåtshamnen. Detta kan ge en vägledning inför placering av kommunal service. Under 2023 kommer 25 småhustomter och två byggrätter för totalt cirka 35–40 lägenheter att släppas i området Gustavlund/Nordhagen. Ett 30-tal bostäder planeras nära centrum, på området där Sjöängsskolan tidigare stod. Ett nytt hus med 32 bostadsrätter i varierande storlekar byggs under 2023–24 i Västra Strandparken och ett trygghetsboende med planerat för cirka 60 bostäder iordningställs i privat regi i tidigare Norrbergahemmet. Detaljplanering av småhustomter är beställd i området Kvarnhagen, vid Solberga idrottsplats. Dessa tomter kommer att bli verklighet längre fram.

7.4.3 Åsbro

I gällande ÖP planeras Åsbro utvecklas genom förtätning av det befintliga samhället och genom utvidgning norrut, längs Tisarens strand och i sydost, också vid Tisaren. Utredningen "Utveckling av Åsbro" pågår och tar höjd för att skapa plats för bostäder för ytterligare 1000 invånare i samhället. En viktig aspekt i utvecklingen av Åsbro är att järnvägen inte längre kommer att gå genom orten, utan väster

om Västra Å. Detta skapar stora möjligheter för samhället, då den mycket starka barriären mellan bebyggelse och vattnet försvinner.

Åsbros potential för ökat invånarantal är även god tack vare den omfattande utvecklingen av arbetstillfällen i Hallsberg.